

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek **minden egyes szövegért**, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrésznél 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIVATALOS RÉSZ.

Meghívó. A »Kis-Komáromi egyházkerület tanítók köre« 1. évi május hó 26-án Kis-Komáromban az iskolahelyiségben évi rendes gyűlést tart, melyre a kör t. tagjait, a tanügy lelkes barátait tisztelettel meghívja. Azon tagtársak, kik dolgozatra vállalkoztak, dolgozataikat tisztán leírva, az elnökséghez beszoalgtassák. A gyűlést szt. mise hallgatása fogja megelőzni, azért a t. tagtársak 9 óra megjelenni sziveskedjenek. Karos, 1898. május hó 1-én. *Ujj József* körelnök.

Meghívás. A »Csökölyi róm. kath. tanítói kör« f. évi tavaszi közgyűlését május hó 26-án Nagy-Bajomban fogja megtartani, melyre a kör tagjait s a tanügybarátokat tisztelettel meghívom. A közgyűlést megelőzőleg 9 órakor szt. mise tartatik, mely alatt a kör tagjai Hochrein Lajos vezetése mellett karban énekelnek. Szt. mise után azonnal kezdetét veszi a közgyűlés, melynek tárgya leendő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Elnöki jelentés. 4. Általános tisztújítás, kö. tisztségviselők választása. 5. Pénztárosok számadásainak megvizsgálása. 6. A mult gyűlésről elmaradt dolgozatok felolvasása és megbirálása. 7. Indítványok tárgyalása. 8. Jövő közgyűlés helyének megállapítása. 9. Új tagok felvétele. 10. Tagdíjak beszédese. *Györkös József* körelnök.

Meghívó. A veszprémi egyházmegye r. kath. tanító-egylet veszprémi köre tavaszi közgyűlését 1898-ik évi június hó 2-án tartandja Veszprémben d. e. 9 órakor a Sz. Anna iskola szokott helyiségében, melyre az egylet összes tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az elnökség.

Meghívó. A »Veszprém egyházmegyei róm. kath. tanító egyesület keszthelyi és sümegi köre« f. évi május 26-án délelőtt 9 órakor Szent Gróton, a r. kath. elemi népiskolában tartja tavaszi rendes közgyűlését, melyre a kör összes tagjai és a tanügy iránt érdeklődők tisztelettel megkívatnak. Kelt Végeden, 1898. május 1-én. *Pozsgár Gyula*, körelnök.

Meghívó. A rozsnyó-egyházmegyei r. kath. tanító-egyesület murány-garami köre *foljó évi tavaszi rendes közgyűlését május hó 25-én Murányban*, az iskola egyik tantermében fogja megtartani, melyre a kör tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívja Hisnyón, 1898. május 2-án *Labos József*, körelnök.

Meghívó. A »Rozsnyó egyházmegyei róm. kath. tanító-egylet« Fülek-mátravidéki köre, 1898. évi május hó 12-én Kis-Terennén tartja évi közgyűlését, melyre a t. tagok és tanügybarátok ezennel meghívotnak. Tárgyak: 1. Reggel 8 órakor szt. mise. 2. A gyűlés megnyitása és elnöki jelentés. 3. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. A pénztáros évi jelentése. 5. A mult évben, Putnokon tartott nagygyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 6. Értekezés »A nemzeti nevelésről« Holcsek Antal salgótarjáni tanító ur által. 7. A kötelező munkálatok beszédese, s ezek közül »Mi a tanító feladata, vagyis hivatásszerű kötelessége a mindinkább terjedő radikál szocializmussal szemben?« című műnek felolvasása. 8. A nagygyűlésre képviselők választása. 9. Egyleti ügyek és indítványok. 10. Tisztújítás s a jövő gyűlés helyének meghatározása. Tisztelettel kérjük a kör tagjait és a tanügy barátait, hogy a gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nempti, 1898. április hó 23-án. *Nagy József* körelnök. *Béres János* jegyző.

Értesítés. A győri kir. kath. tanítóképzőben a tanképesítő vizsgálatra való jelentkezések határideje május 12. A jelentkezésnél bemutatandók: a keresztelő levél, a IV. évfolyamról szóló bizonyítvány, magántanulóknál ezeken kívül még a működési bizonyítvány és a miniszteri engedély. Győr, 1898. évi május hó 1. *Az igazgatóság.*

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A vándor-gyűlésekről.

Az orvosok és természettudósok, erdészek és gazdászok, az örök békét munkáló békeegyesület és még egy egész sereg egyesületről olvassuk, hogy most az országnak ezen, majd ama városában; de mindig más és más vidéken tartják meg vándorgyűléseiket, kongresszusait. Ezek ezt könnyen megtehetik, mert országos, majd részben nemzetközi alapokra vannak szervezve. A vándorgyűlések eme rendszerének semmi más czélja és oka nem lehet, mint az, hogy azon tudományszakot vagy irányelvet, amelyet az illető egyesület művel, minél szélesebb körben népszerűvé tegye; másrészt pedig ismeretkörét tágítsa és tudománya kincsesházát gazdagítsa.

Mi tanító egyesületek, közgyűléseinkkel nem járhatjuk be az országot, de igenis bejárhatjuk azon megyének minden, arra alkalmas nevezetesebb városát és községét, amelyhez hivataloskodásunknál fogva tartozunk. Más szóval, nekünk a vándorgyűlések rendszerére kell állanunk; mert ennek úgy reánk, mint azon ügyre, a melynek szolgálatában állunk, igen jótékony hatásai és nagy hasznai vannak.

Eddigélé a legtöbb tanító-egyesületnél az a régi szokás áll fenn, hogy az évi közgyűlést kizárólag a megye székhelyén tartják meg. Mert hat ezt már megszokták, aztán meg ilyenkor alkalmuk van a tagoknak esetleg ügyesbajos dolgaikat elintézni, vagy a prolekos bevasárlásaikat megtenni. Némileg egészségesebb szokás dívik e tekintetben a vidéki körökben, mert ezek már nagyobbára változtatják körgyűléseik helyét, amennyiben a kerületnek majd egyik, majd másik *naguobb* községében tartják meg azokat. Ez azonban még nem elég, mert ilyenformán *másodrendű okok* miatt legtöbbször azon községek nem jönnek figyelembe, amelyek leginkább megérdemelnék azt: pl. természeti szépségük, ritkaságuk, vagy azon látnivalóik révén, amik bennük vagy közelükben találhatóak. De tartsunk sorrendet. Lássuk tehát, mely okok javaiják a tanítói vándorgyűléseknek minél szélesebb alapokra való fektetését.

Nagy haszna, s messze kiható eredményei vannak már magára a helyi tanügyre nézve is ezen gyűléseknek azért, mert a mely városban vagy községben a gyűlés rendeztetik, annak elöljárói és lakosságának — ha netalántán a múltban nem is lelkesedtek volna valami nagyon az iskolaért és annak ügyeiért — a kellő tapintattal előkészített gyűlés iránt, s így azon ügy iránt is, a melyet az szolgálni és fejleszteni hivatva van, érdeklődésük felkeltetik; és ha ez el van érve, e kedvező körülmény már magában hordja a többi üdvös eredmények csiráit is. Mert — eddig talán a közöny hideg mezébe burkolódzott községi elöljáróság és iskolaszék, a midőn a meghívás folytan megjelennek a gyűlésen, s ott azt a benyomást nyerik, hogy az ilyen gyűlés nem a tanítók szórakozása vagy multságára szánt intézmény — mint a hogy ezt már sokszor hallhattuk — hanem egyedül és kizárólag arra való, hogy általa a neveléstanítás és tanítványnevelés ügyének tökéletesülése mozdíttassék elő; akkor bizonyára más szemekkel fogják nézni ezen gyűléseket és azoknak ügybuzgó lelkes munkásait. Az ezekről helytelenül megalkotott igaztalan nézeteik alapos és előnyös változást szenvednek át; mert közvetlen saját tapasztalataik nyomán győződnek meg arról, hogy ezeken a legkomolyabb munka folyik azon cél elérése érdekében, hogy az ő gyermekeik minél jobb, minél tökéletesebb nevelésben részesüljenek s ekképen erkölcsös, értelmes és

munkabíró derék polgarokká, s jellemzilárd, tetterős hazafiakká neveltessenek.

Ha a községek elöljárói és iskolaszéki tagjai ezen közvetlen tapasztalásra s meggyőződésre jutnak; a jövőben bizonyára nem lesznek szükmarkuak akkor, amidőn az iskola külső érdekeinek előmozdítása ügyében némi áldozatot kell hozniok; hanem belátva azt, hogy az iskola egyenesen és kizárólag az ő községük gyermekei üdvét és javát munkálja: iparkodni fognak iskolaik felvirágoztatására minden lehető áldozatot meghozni azok javára es jól felfogott saját érdekükben.

Önként következik aztán ebből az, hogy e siker és felbuzdulás hatalmas emelő rugója leend a községek s városok tanügyének, s így közvetve a hazai tanügy színvonala emelésének is; mert ha az illetékes községek buzgósága folytán a községek iskolái rendezettek, jól felszereltek és sem közegészségügyi, sem tanügyi szempontból nem eshetnek kifogás alá, a tanítók pedig tisztos ellátásban részesülnek; akkor aztán megvan minden feltétel ahhoz, hogy a nehéz élet-gondoktól mentes tanító egész lelekkel, teljes buzgalom és odaadással éljen szép és közhatsznu hivatásának. Ennek aztán meg is vannak a maga biztos és üdvös eredményei, amiknek a községek és így a hazát látja és érezi áldásos hatásait. Uraim, örök igazság marad, hogy csak az a nép lehet boldog, nagy és hatalmas, a melyik művelt; mert a tudatlanság egy nyomon jár a nyomorral és a rabigával.

De felette hasznos a vándorgyűlések rendezere reánk tanítóokra — s általunk ismét magára a tanügyre. Ugyanis mindig más és más helyen levén a gyűlés, a tanítói tapasztalatok gazdag tárházának garmadáit, folyton újabb és újabb ismeretekkel gyarapodnak; mivel a gyűlés helyén, vagy annak közel vidékén. — az ilyenkor rendeztetni szokott kirándulások alkalmából — található nevezetességeket, gyár- és bánya-telepeket, minta-gazdaságokat, történelmi nevezetességű várakat vagy érdekes romokat, avagy természeti ritkaságokat: barlangokat, vadregényes vidékeket, szóval Isten keze hatalmas alkotásait, vagy az emberi ész és kéz remekműveit szemlélve és tanulmányozva ismét csak azon ismeret-anyagot gazdagítja és tökéletesíti, amelyből tanítványainak a mindennapi szellemi táplálékot nyújtja.

Ezen nagy előnyökhöz járulnak még azon, sokszor megbecsülhetetlen értékkel bíró, módszertani fogásoknak elsajátításából eredő nagy hasznok, amiket egy szakszerűen keresztül vitt gyakorlati tanításból merithetünk. Nemkülönbén a kellő tanulmányok és tapasztalatok alapján megírt és felolvasott értekezésekből merített ismeretek és irányelvek megismerése és megszerzése; a kellő higgadt megfontolással és szakértelemmel vezetett és keresztül vitt vitatételek rendezése, a melyek együttvéve

felette alkalmasak arra, hogy egyes függő kérdések tisztázását eredményezzék, s a netalán hibás vagy káros módszertani eljárásokat és irányzatokat jobbakkal és tökéletesebbekkel helyettesítsék.

A vándorgyűlések sikeres keresztül vihetésére nézve esztanós példát hozhatnak fel, de visszatart ettől az a gondolat, hogy egy egyesület előterbe állításának gyanujába eshetném. Hogy a névtelenül ide állított tanítói-egyesület a négy politikai megyére terjedő egyházmegye területén mily sok, egymástól nagy távolságra eső helyen tartott már közgyűléseket és hogy mennyi hasznos tapasztalatot nyert és gyűjtött azokon, arról csak ezen egyesület tagjai adhatnának jóleső tanubizonyítást.

Ezen itt röviden vázolt okok azok, amelyek a vándorgyűlések rendszere mellett törnek lándzsát Adja az Ég, hogy e fontos okokat felismerve és méltányolva, minden tanítóegyesület ezen legjobb és leghasznosabb rendszer mellett csoportosuljon.

Jászó.

Tóth Géza.

A kirándulás értékesítése a népiskolai nevelés keretében.

A midőn e nem sokat vitatott paedagogiai tételt veszem fel tárgyalásom céljául, akkor az iskolai életnek egy elárvult, elfelejtett s elhanyagolt, de eredményeiben hasznos mozzanatot elevenítem fel s alkalmat nyujtok arra, hogy egy elfelejtett dologról gondolkozhassunk.

Elárvult, elfelejtett, elhanyagolt mozzanatoknak mondottam az iskolai kirándulásokat. De nem ok nélkül. Nagyon kevés iskolánk van nekünk olyan, ahol az iskolai kirándulások divatosak volnának. Ennek okát talán a kényelem-szeretetben, vagy abban találhatjuk, hogy valószínűleg feszélyezi a tanítót, növendékeivel együtt az iskolai fegyelem szigorú szabályait mellőzve, vidám csevegés között kirándulni. Mindkét ok miatt csak elitélnünk lehet a tanítót.

Ne restelkedjünk, ne legyünk a puha kényelem rabjai s ne feszélyezzen bennünket a vidám gyermekesereg ártatlan zsidongása. Hiszen nekünk is jót tesz a kirándulás, egészségünk, az iskola és a szűk utcák megromlott levegőjében ellankadt szervezeteink meg is követelik az üde, tiszta levegőben véghezvitt mozgást.

Mit tesz a szorgalmas méhecske? Köpűjében készíti az édes mézet, de a méz előállításához szükséges anyag beszerzése végett kirepült köpűjéből, elszáll s a virágok özönével borított illatterhes mezőn virágról-virágra repdes, s miután teleszedve, megterhelve magát a virágok porával és édes nedvével, visszatér műhelyébe, hol aztán az összeszedett anyagot szorgalmasan feldolgozza.

Tanuljunk a méhecskétől! Ne zárkózzunk

az iskola falai közé, repítsük ki olykor-olykor ismeret- és érzelemszomjas rajunkat a természet szabad ölébe, olvastassuk őket a nyitott könyvből, melynek minden betűje egy-egy Isten mindenható keze által alkotott utánozhatatlan remek. S aztán egy-két vidáman, tanulságosan, hasznosan eltöltött, jótékony hatású óra után visszatérünk, mint a méhek, megrakodtan s a felszedett ismeretek porából, a látottakból levont tanulságokból az iskola falai között elkészítjük a tudás és az érzelem édes mézét.

Az eddig elmondottak is bizonyítanak a kirándulások szükségessége és hasznosságára mellett. Lássuk azonban részletesebben: minő haszon rejlik abban, ha növendékeinkkel alkalmas időben az iskola portelt, miazmás levegőjéből kirándulunk a természet üde légkörébe; s lássuk azt: miként értékesíthetjük mi tanítók az ilyen kirándulásokkal járuló előnyöket az iskolai életben.

Oly szép e tétel, hogy erről egy jókora füzetkét is kedvem volna írni, sajnos, a lap terjedelme nagyon kevés teret enged erre; mégis igyekezni fogok, kevés térrel rendelkezve, a tételt eléggé érthetően és tárgyilagosan kifejteni.

Fentebb említém, hogy az észszerűen rendezett iskolai kirándulások hasznosan hatnak az érzelemre és szervezetre egyaránt, munkám első részében tehát arról írok: melyek azok hasznok, amiket a kirándulások eredményeznek? Munkám második részében pedig arra törekszem, hogy megvilágítsam: mily módon kell kihasználni, értékesíteni a kirándulások által nyujtott alkalmakat?

I.

Minden iskolának arra kell törekednie, hogy növendékeinek korlátolt, szűk ismeretkörét folytonosan újabb és újabb hasznos ismeretekkel bővítse. S ezt az iskola a különböző tantárgyak kezelése alkalmával meg is teszi. Azonban azon kérdés merül fel: Vajjon azon ismeretek a gyermek értelmében tiszták, hűek, vagy talán az ő gyermekes képzelő tehetsége által alkotott torzalakok? Merem mondani: a szóval körülírt és kiszinezett valamely fogalom nem lehet oly hű a gyermek lelki szeméi előtt, mint az a természetben valóban létezik. A tapasztalat is bizonyít ez állításom mellett. Ha pl. hivatásunk vagy egyéb körülmény éppen azon helyre vezérelnének, amely földrajzi pontot az iskola vagy valamely könyv nekünk szavakkal a legkörülményesebben körülírt, ennek dacára mi mégis csak mint teljesen idegenek tájékozatlanul barangolnánk ott.

Az iskola négy fala közé zárva, megismert, homályos, gyermekes képzelem által szült fogalmakat az iskolai kirándulások tisztán, az Alkotó kezei alól kikerült állapotban, a maguk természetességében mutatják be a szemlélőnek. A kirándulások alkalmával ugyanis lépten-

nyomon újabb és újabb a gyermek lelkében hamisan felfogott képzetek eredetijéhez vezetjük a gyermekeket, megfigyeljük azokat velők s elmondjuk azok részeit, tulajdonságait, hasznos vagy káros voltukat s ha nem tudnak elmondani ezeket, elmondjuk mi. S így az iskola falai között nyert képzetek és ismeretek a gyermek elméjében megtisztultan az eredetihez hűen megfestve gyarapodnak, sokasodnak. Ez a kirándulások haszna az értelemre nevezve.

S most lassuk: minő befolyással van a szívre?

Az Isten által alkotott mindenség oly remek mű, hogy annak egyetlen atomját sem vagyunk képesek utánkészíteni: az istenalkotta természetben oly bölcs rendelkezést találunk, mely változást soha sem szenved, oly szép rendet, mely soha meg nem bomlik; a természet ölen meggyőződhetünk, hogy nem található egyetlen porszemecske, melynek rendeltetése, létezelje ne volna. A mindenségben feltalálható utánozhatlan szépség, rend és bölcs rendelkezés önkénytelen a mindenható Teremtőhöz emeli a szívet, ezt imáadásra, halára készíti, abban szeretetet és becsülést ébreszt a teremtmények legparányibbjára iránt is; a természetben feltalálható szépség fejleszti a gyermek aeszhetikai érzékét, az abban található rend rendszeretere tanítja és ösztönzi.

A természet ölen hasznosan eltöltött minden perc meghozza a maga édes gyümölcsét, gazdagítja a szívet nemes érzelmekkel és éreyyekkel.

Ez röviden összefoglalva a kirándulások jótékony befolyása a szívre nézve.

Az iskola megromlott levegőjében eltöltött órák kifárasztják, ellankasztják a testet; a test pedig megkivánja a nyugalmat, megköveteli a tiszta üde levegőt, az órákon keresztül tartó mozdulatlan ülés után véghez viendő jótékony mozgást.

Hol ellensúlyozhatjuk legsikeresebben az iskola romlott levegőjének kártékony hatását, a tanórák alatt szükséges mozdulatlanságot és az ez által okozott testi fáradságot, ha nem a lelket, szemet gyönyörködtető, üde, virágillatos levegővel telített természet ölen, a szabadban; ott, hol szemünk, lelkünk, elménk gyönyörködik a természet szépségén, ott, hol a békóba vert türelmetlen gyermekek zibaja helyett vidám gyermekereg csevegése, rovarok zümmögése, a madárcák dala, az ékes ruházatu virágok illata tölti be az ozondús levegőt; ott, hol ragyogóbb a szem, hol hevesebben dobog a szív, gyorsabban lüktet a vér, ott, hol fogékonyabb az elme; ott, hol Istenhez közelebb érezzük magunkat; ott, hol szerveztünk mintegy ujjászületik.

Ez a kirándulások haszna a szervezetre nézve.

Aztan, hogy mily nagy örömet okoz a gyer-

mekek között a kirándulásnak csak kilátásba helyezése is, s hogy a kirándulás még fegyelmi eszköz is lehet, hogy hány gyermek lett csendesebb, rendszeretőbb s szorgalmasabb a kirándulásoktól eltiltás által, csak azon kevesek tudhatják, kik ily kirándulásokot rendezni el nem mulasztottak. *Závatzky István.*

(Vége következik.)

Katholikus tanítók országos százás bizottsága.

A tisztikar alakuló ülése.

Dr. Steinberger Ferencz a kath. tanítók orsz. bizottságának ujonnan kinevezett elnöke f. évi április hó 27-ére hívta össze a tisztikart, hogy megalakulva a további teendőkről s az augusztusi összes ülés előkészítéséről tanácskozzék.

Az ülés f. évi április 27-én Budapesten, a Szent-István-Társulat üléstermében meg is tartatott.

Dr. Steinberger Ferencz elnök üdvözölte a tisztikart, előadta az értekezlet célját, s kérte a tisztikar buzgó támogatását a munkában.

Ember Károly üdvözölte az új elnököt, kinek kezébe a hercegprimás a kath. tanítók ügyét letette.

A titkár felolvassa ezután a hercegprimás ő emnentiájának leiratát, melyet báró Hornig Károly püspökhöz, mint a kath. kongresszus elnökéhez intézett.

A leirat tudomásul veszi a százás bizottság megalakulását, s jóváhagyja annak progjammjából a következő pontokat:

A kath. tanítók nagygyűlésének határozatai emlékirat alakjában felterjesztendők a nmlt. püspöki karhoz. A hitoktatás kérdése.

A kath. tanítói árvaházra és a fogadalmi zászlóra egybegyűlt adományok számadásának fölvizsgálata.

Végül kívánja, hogy a bizottság munkásságának részletes programját, vezérelveit, s ügyrendjét megalapítva fölterjessze.

A tisztikar ennek megfelelően kívánva eljárni elhatározza, hogy a nm. püspöki karhoz fölterjesztendő emlékirat megszerkesztése céljából fölszólítja azon előadókat, kik a nagygyűlésen valamely tételt képviseltek, hogy előadásukat e célra kidolgozva küldjék meg a bizottságnak.

A hitoktatás kérdését a bizottság napirendjére ki fogja tűzni, s ez alkalommal előadóul dr. Zelliger V. a »Kath. Tanügy« szerkesztőjét kéri föl.

A kath. tanítók árvaházára s a kath. tanítók fogadalmi zászlójára gyűjtött adományok számadásának megvizsgálására a tisztikar Ember Károly elnöklete alatt Bobory Jánost és Vörösváry Ernőt kéri fel számvizsgálókul.

A fogadalmi zászló elhelyezésére nézve a tisztikar elhatározza, hogy erre a budapesti angolkisasszonyokat kéri föl. A budapesti angolkisasszonyok temploma erre méltó hely nemcsak központi fekvésénél fogva, hanem azért is, mert azok őrzik és gondozzák majd, kik maguk is a tanügy munkásai.

A legfontosabb teendője a bizottságnak bizonyára az lesz, hogy megállapítsa munkásságának körét, azon elveket, melyek munkásságában irányítsák, s ügyrendjét kidolgozza.

E munka lesz az augusztusi összes ülés egyik fő-tárgya s ennek előkészítésére, illetőleg a tervezett kidolgozására a tisztikar egy bizottságot kér föl.

E bizottság előadójává Ember Károlyt választja meg. Tagjai lesznek: Barabás György (Szombathely), Dreisziger Ferencz (Esztergom), Erdődi János (Kassa), Gerely József (Budapest), Göndör Károly (Pozsony), Gyórfy János (Budapest), Kelemen Lajos (Eger), Máthé Dénes (Erdély), Mócsy Antal (Budapest), Ráll János (Veszprém), Petrovác József (Kalocsa), Rohn József (Sopron), Ujlaky Géza (Győr), Schultz Imre (Pécs),

Szmetana József (Znió), Weszely Ödön (Budapest), dr. Zelliger Vilmos (Budapest), Tóth Géza (Jászó).

A bizottság e tagjait az elnök fogja írásban fölkérni a munkásságra.

Ezenkívül az ügyrend e tervezetét a tisztikar ki nyomtatja, s tárgyalás végett megküldi minden kath. tanító-egyesületnek.

A tervezetet azután így terjeszti az augusztusi ülés elé.

A bizottság munkásságának ismertetésére a Szent-István-Társulat lapját a „Népmelvelő“-t kéri meg, hogy így a kath. tanítóság mindig tájékozva legyen a törté-
nendőről.

A vidéki tagok fogadása céljából a tisztikar a fővárosi tagokból egy rendező-bizottságot alakít, melynek feladata lesz az érkező tagoknak felutazását, elszállásolását megkönnyíteni, kedvezményeket kieszközölni, s szórakozásukról gondoskodni.

Végül az elnök indítványára az első s megalakuló ülés alkalmából a tisztikar föliratban üdvözi a hercegprimás ő eminentiáját, báró Hornig Károly püspök úr ő excellentiájának mint a bizottság díszelnökének pedig valóságos titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából a kath. tanítóság örömet s jókívánásait tolmácsolja föliratilag a tisztikar.

VEGYESEK.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Hornig* Károly báró veszpremi püspöknek, a ki egyházmegyéjéhez tartozó iskolák részére 650 frt értékű felszerelési tárgya' és tankönyvet adományozott; továbbá *Zichy* Livia grófnőnek, a ki a balatonfő-kajári tanítói lak kibővítésére és alapos kijavítására 10,200 drb téglát 140 frtnyi értékben adományozott, köszönetét és elismerést nyilvánította.

Az országos katolikus tanítói segélyalap új elnöke. *Roszival* István kanonok, lemondott az országos katolikus tanítói segélyalap elnökségéről, helyébe a hercegprimás *Walter* Gyula dr. kanonokot s egyházmegyei főtanfelügyelőt nevezte ki az egyesület elnökének. A kinevezés örömmel töltheti el a kath. tanítóságot, mert az új elnök a segélyalap múlt évi gyűlésén, mint az esztergomi káptalan kiküldöttje, oly közvetlen érdeklődést tanúsított az egyesület, és így a kath. tanítóság sorsa iránt, hogy a legszebb reménnyel nézhetünk elnöki működésé elé. Mi erősen hiszszük, hogy az új elnök fáradságot nem ismerő tevékenységének bizonyára sikerül az egyesületet fölvirágoztatni, nemkülönben az országos kath. tanítói árva-ház eszméjét megvalósítani.

Egy alapító emlékezete. Az 1873. év szeptember 28-án alapította *Olványi* István nagyprépost Szegeden az alsóvárosi apáca-intézetet a vele egybekötött iskolákkal. Az iskolák ennek emlékéért most május 15-én megünnepelik. Az alsóvárosi róm. kath. iskolaszék elnöke, *Urbán* Juvenál gvárdián az ünnepségre meghívta a várost.

Felhívás. Esztergomban a kir. érseki tanítóképző-intézet mellett »Segítő egyesület« létesült. Ez egyesület első sorban a tanítói pályára készülő ifjak sokszor könyvekre indító nyomorán óhajt enyhíteni; végső céljaként pedig arra törekszik, hogy »Tanítók Házát« létesítsen, melyben első szorban a szegény tanítók bármely intézetbe járó gyermekei lehetőleg ingyenes, de mindenesetre nagyon csekély díjért felügyeletet, lakást és teljes ellátást kapjanak. Az a nyomor, melyben ifjaink legnagyobb része sinlődik, évenként megtizedeli

a tanítói pályára készülőket sorait; azok pedig, kik dacolva e bajjal, végig keseregik a tanító jelöltség idejét, annak nem ritkán szellemi, sőt erkölcsi áldozataivá is lesznek. A szegényül javadalmazott tanítói állás úgy sem igen keresett a mai ifjúság körében, mert az évek óta tanító nélkül kongó iskolák folyton szaporodó száma szomorúan bizonyít. Ez az egyesület tehát oda törekszik, hogy megkönnyítve a tanulmányok elvégzését, behegessze a tanítóhiány égető sebeit. Ha a »Tanítók Háza« fölépül, létesül, ifjaink az anyagi gondoktól fölmentetvén, az erkölcsi veszedelmektől is megmenekülhetnek, mert állandó felügyelet alatt állva, megóvathatnának mindazon veszélyektől, a melyek közötti magukra hagyatva, forognak. Hogy ezen veszedelmek megszűnjenek, hogy ezen segítő-egyesület létesüljön és végeredményében megteremtse a »Tanítók Házát«: első sorban a főtisztelendő lelkész kedő papságtól és a mélyen tisztelt tanító uraktól függ, a kik tudják, mily magasatos célú e törekvés és mily mértékben érdemss arra, hogy lelkes fámogatásban, anyagi és erkölcsi pártolásban részesüljön. Eltett az a biztos remény, hogy a főtisztelendő papság és tisztelt tanítói kar szíves lesz latba vetni hathatós befolyásának teljes súlyát, hogy a fentebbiekben körvonalozott eszme minél rövidebb idő alatt testet ölthessen és legyen oly intézményünk, a mely a jövő tanító nemzedék képzettsége és jelleme szempontjából egyaránt fontos hivatást tölthet be. Egyesült erővel nem lévén nehéz nagy feladatokat is megoldani, a főtisztelendő papság és a tisztelt tanítói kar jóakaratu támogatása képesítend bennünket is arra, hogy a magasatos, ámbár nem könnyű célt sikeresen elérhessük. Midőn e támogatást ismétlen kérjük, bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a tagsági díjak a következők: alapító tagsági díj 50 korona, mely összeg akár egyszerre, akár öt évi egyenlő részletekben is lefizethető; a rendes tagsági díj évi 2 korona; pártoló tagsági díj pedig évi 1 korona. Minden jelentkezés az intézeti igazgatóságnál eszközendő. Esztergom, 1888. évi január hó 27-én. *Gróf Csáky Károly*, id. elnök. *Guzsvenitz Vilmos*, h. igazgató. — A jelen lelkes felhívást a »Segítő egyesület« némes céljánál, élénken érzett szükségességénél és általánosan elismert fontosságánál fogva legyen szabad ezennel a ft. Papság és t. Tanítói Kar különös figyelmébe ajánlanom Esztergom, 1898. évi január 27-én. *Dr. Walter Gyula*, főtanfelügyelő.

A katolikus tanító- és tanítónőképzők tanárai országos egyesületét előkészítő nagy gyűlés sorrendje: Julius 2-án megérkezés Egerbe. Julius 2-án megérkezés Egerbe. Julius 2-án este 8 órakor ismerkedési estély. Julius 3-án reggel 9 órakor Veni Sancte Lyceum kápolnájában Julius 3-án reggel 10 órakor első ülés. Az első ülés tervezete: a) A gyűlés tagjainak üdvözlése. b) Korelnök és jegyzők választása. c) A tagok igazolása. d) Elnök, alelnök és két jegyző megválasztása. Délben társas ebéd. Délután kirándulás Felső-Tárkányba Julius 4-én reggel 8 órakor szent mise a Lyceum kápolnájában. Julius 4-én reggel 9 órakor 2-ik ülés 12 óráig és folytatva d. u. 3 óráig. A második ülés tervezete: Az alapszabályok tárgyalása. Előadások a következő tételek fölött. 1. Egységes tanterv, ennek keretében: a német nyelv tanítása, közegészségtan, zene- és gazdaságtan. 2. Egységes tankönyvek, figyelemmel a szemléltető képekre. 3. Egységes ügyrend. 4. Fizetés- és nyugdíjügy. 5. A gyakorlóiskola. 6. Internatus. 7. Fölvételek a tanítóképzők I. osztályába. 8. Tanképesítés, hol? mikor? mily forum előtt? 9. Állami kedvezmények: tanulmányi utazások, vasuti díjengedély. 10. Indítványok (a közgyűlés előtt 8 nappal beterjesztendők.) Julius 5-én, mint 4-én (a föl nem dolgozott tételek folytatolagos tárgyalása.) Julius 6-án reggel 8 órakor: hálaadó isteni tisztelet a Lyceum-kápolnájában Julius 6-án reggel 9 órakor zárulás.

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Évkönyve az 1897. évre. Szerkesztette Gyürky Ödön a »Társulati Értesítő« felelős szerkesztője. Második évfolyam. Ára 50 kr. Nélkülözhetlen tanácsadó mindazok részére, kik kath. egyesületet akarnak alapítani vagy

azok élén állanak. A munka tartalma a következő: I. A magyarországi kath. egyesületek jegyzéke. II. Utmutatás a kath. egyesületek alakítására, bevezetés. 1. Az alapszabályok. 2. Az alakuló közgyűlés. 3. Az alapszabályok lebélyegzése. 4. Az alapszabályok fejterjesztése. 5. A bizonyos 40 nap. III. Felvilágosítások. IV. Utmutatás szövetkezetek alakítására és czégyegyzésére. V. Alapszabály-tervezetek. VI. Utmutatás a kath. egyesületek vezetésére. VII. Az egyesületek vezetőinek feladata. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, VIII. ker. Pál-utca 7. sz. II. em.

RÖVID HIREK.

A magyar tanítók kaszinójának iskolügyi bizottsága május 7-én, szombaton este hét órakor ülést tart, a melyen *Bardócz* Pál az osztatlan népiskoláról fog folólvadni.

Pályázat segélyjaira. A Budapesti tanítók segélyegyesületének igazgató-tanácsa az ő Felsőge nevével viselő két 200—200 koronás segélyjaira pályázatot hirdet. Pályázhatnak a székesővárosnál alkalmazott óvók, óvónők, tanítónők vagy tanárok szorgalmas és jóviseletű árvái. A kérvényeket kellően felszerelve e hó 18-áig *Walter* Károly igazgatónál (VI. Érsek utcai elemi fiúiskola) kell benyújtani.

Pályázat. A máramarosi állami tanítóképző intézetben az idén 42 új növendéknek vesznek föl. Ezek közül 12 ingyen ellátást, 14 ingyen élelmezést s kettő havi 3 forint pénzsegítségét kap. Pályázni június 18-áig lehet az igazgatóságnál, a hol a feltételek is megteudhatók.

Közvetésre méltó példa. A budai felső esp. ker. papsága és tanítótestülete ez idei szt. gyónását április 29-én *Duna* Bogdányban végezte. *Tómasányi*, *Jézus* társaságbeli atya volt a gyónatató, *kiel a fehéregyház-megyeri püspök ur ő ercélentiája a tanító-testület tagjainak udvoeletét küldötte.* A szt. gyónás után elhazároztatott, hogy a kerületbeli isk. vizsgálatok május 6-án kezdődnek.

Halálözös. *Edlinger* Titus eziszt. rend áldozár, nagyteveli plébános, április hó 29-én élete 60-ik évében rövid szenvedés után agyszélhűdésben elhunyt. Temezése május 1-én a ker. papság és a hívők nagy részvétel mellett ment véghez. Áldás és béke lengjen a jólelkű özvedlen pap hamvai felett.

Az egyetemi ifjuság játéktere. A budapesti két egyetem ifjusága számára a budapesti polgári lövészegyesület a budai lövőház előtt emertülő *Marczibányi*-réten kíván sportterületet berendezni, a hol az egyesület egész évben az ifjuság őszszel és tavaszszal labdajátékokat vagy kerékpársportot üzhetne, télen pedig korcsolyázhatna. A lövészegyesület a rétnék ilyen czélra való átengedése iránt kérvényt nyujtott be a főváros tanácsához. A kérés teljesítéséért külön-külön hasonló érteimű folyamodványt adott be *Herzeg* Mihály dr. tudományegyetemi és *Wartha* Vincze műegyetemi rektor is.

A *Társulati Ertesítő*, *Gyürky* Ödön katolikus hetilapja a keresztény-szociális mozgalom központi sajtóközegévé készülni. — A május 1. szám ismét számos cikket és közleményt hoz a keresztény-szociális tevékenység és a katolikus egyesületi élet közből. Előfizetési ára egész évre 4 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker. Pál-utca 7. sz. II. em. 37.

A *Katolikus Pedagogia* f. évi 3. száma a következő vátozatos tartalommal jelent meg: — *Sarmaságh* G. dr.: A középiskola czélja és feladata. — *Olasz* József dr.: Brunetiere a nevelésről és tanításról. — *Liteczky* Béla: A középiskolai ifjuság lelki gyakorlatai. — *Pintér* K.: Gondolatok a középiskolai életéről. — *Hirling* Antal dr.: A fianczia internátusok. — *Pokorny* Emanuel: Eszrevételek a módszeres középiskolai vallástanításról. — *Acsay* Antal dr.: Humanista pedagogiai mozgalmak. — *Vege*sek. Megjelenik minden hónapban. 4 ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Pál-utca 7. szám, II. em. 37. Ugy egyesek-

nek, mint tanító egyesületi- és iskolai könyvtáraknak megrendelésre melegen ajánljuk.

A *Magyarország Vármegyei és Városai* című nagy honismertető díszmű kiadóvállalata eddig tudvalevőleg csak a teljes műre fogadott el megrendeléseket és így e becses munka egyes kötetek az érdeklődők által megszerelhető nem volt. A kiadóvállalat most, a számos oldalról érkezett kívánságnak engedve, elhatározta, hogy egyes köteteket 8 frtos árban küld a megrendelőknek. Ezen nagyszabású díszműből eddig megjelent három kötet: a) Vas vármegye, Szombathely és Kőszeg szab. kir. város, b) Abauj-Torna vármegye és Kassa, szab. kir. város, c) Fiume és a magyar-horvát tengerpart, tehát ezentul egyenkint is 8 frtért rendelhetők meg, de kizárólag csak az *Apollo* irodalmi részvénytársaságnál, Budapest, VII. ker. Rottenbiller-utca 46.

Szerkesztői üzenetek.

T. M. Jászkerkegyháza. Címezze levelét a Magyar Tanítók Kaszinójába; ott minden bizonynyal megtalálja. — *K. F. Mucsi.* Igaza van, a tanfelügyelet kérdéséről már igen sokat írtak és még fognak is írni, de azért minden marad a régiben. Mi még nem szólottunk hozzá az újabb mozgalom kérdéseihöz, azért készséggel adnánk helyet czikkének, ha általánosságban tárgyalná a felvetett eszméket. — *L. M. Kézdi-Almás.* Elküldtük. — *T. J. Szenyér.* Az engedély amúgy is azon intézet igazgatóságához érkezik, melyet kérelmében megjelölt, hogy ott chajtja a magánvizsgálatot letenni. Megsürgetjük. — *E. M. A.* jövő szám hozza *Üdvözet.* — *J. E. Szuszkm.* Legjobb lesz a megyei tanfelügyelőséghez fordulni felvilágosításért. Mi itt nehezen jutunk teljes válaszhoz. — *Z. L. A. Pevél.* Az értesítésért köszönet. — *U. J. Karos.* A kérés teljesítésért. — *Sándor.* Az iskolaterem tisztántartásáról az iskolafentartó köteles gondoskodni. — *N. L. Piliš-Szt.-László.* Köszönet. — *K. N. Véménd.* 1. A zenéből köteles a megfelelő vizsgálatot kiállani, de a külön kántori oklevelet csak akkor kapja meg, ha azt külön kérdemelte. 2. Tehát nem köteles. — *T. G. Jászó.* Későn kaptuk a lapot pénteken zárjuk s így a később érkező postát már nem vehetjük tekintetbe. A gyűlés letolyásáról szóló értesítésnek készséggel adunk helyet. *Üdvözet.* — *Sz. V.* Tessék a *Szent-István-Társulat* ügynökségéhez fordulni. Budapest, Királyi Palutca 13. sz. — *K. M. Környe.* Köszönjük az értesítést és az érdeklődést. Egészségesekek. *Üdvözet.* — *Sz. I. Bussa.* Legközelebb hozzuk a régebbieket.

Fetelés szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A leányvári (Esztergom) kántortanítói állásra pályázat hirdetik május 20-ikára. Jövedelme legalacsonyabb számítás szerint 600 frt, ezenkívül lakás két szobával, melléképületekkel. Kérvények főtiszt. *Pelczér* Lipót esperes urhoz *Dorogbra* küldendők. Személyes megjelenés kívántatik.

Egri érseki megye.

A *„Népnevelő”* 15. számában közölt pályázat a sajtó-némethi kántortanítói állomásra f. évi május 12-re újból kitűzetik. Az iskolások.

Erdélyi egyházmegye.

A verespataki róm. kath. kántortanítói állomásra ezennel pályázat hirdetik. Javadalma: 1. az egyházközségtől 200 frt, 2. kántori illeték a kincstártól 79 frt 35 kr., 3. a püspöki uradalom pénztárából ideiglenesen, még a status átveszi, 120 frt, 4. stóla 150 frt, 5. tisztességes lakás, gyümölcsös és veleményes kerttel. Pályázni kívánók folyamodványaikát mélt. gróf *Majtán* Gusztáv *Károly* erdélyi püspök urhoz címezzék ezen lelkészi hivatalhoz f. hó 31-ig küldjék be. Verespatakon (Alsó-Fehérmegye), 1898. május 1-én. *Sneff* József plébános.

Győri egyházmegye.

A kapuvári róm. kath. főiskolánál ujonnan szer-
vezett két osztálytanítói állásra hirdetik pályázat.
Evi fizetés államsegéllyel 400 frt, lakás és fűtőanyag.
Kötelessége: egy osztályt vezetni, ismétlő tanulókat
felváltva tanítani és a kántori teendőkből segédkezni.
A tanítói állások szeptember hó elején foglalhatók el.
Okmányokkal felszerelt kérvények május hó 16-ig főt.
Németh János plebános urhoz küldendők.

Nyitrai egyházmegye.

Pályázat. A felső-vadicsói (Trencsénm.) megürese-
dett róm. kath. kántortanítói állomás évi jövedelme:
Felső-Vadicsó község pénztárából 122 frt, ismétlő isko-
láért 12 frt, iskola ültése és tisztogatásáért 10 frt, fiók
köziségektől 12 frt, közép-vadicsói iskolásoktól átlag 20
frt, Roskoványi alapítványból 25 frt, megváltott stóla
20 frt, Pongrácz alapítványból 2 drb = 11 frt, egyéb
alapítványokból 2 frt 50 kr., temetésekben átlag 140 frt,
évi offerából 5 frt, templomi ostya-ültésért 4 frt, kole-
dából 5 mérő árpa 12 frt, 13 p. m. zab 20 frt 80 kr.,
13 p. m. árpa 31 frt 20 kr., kiváltott természetnyek-
ből készpénzben 60 frt, 12 fuvar kemény tűzifa 12 frt.
Összesen: 528 forint 50 kr. Természetben 2 szobából,
konyha, evőkamrából álló ideiglenes lakás gazdasági
épületekkel és kerttel együtt. Biztos mellékjövödelem
is van (pl. halottkém 12 frt stb). Pályázhatnak csak
okl. magyar-tól nyelvű kántortanítók, a kik május hó
23-án megejtendő választáson személyes megjelenésre
kéretnek. Bérhelyi Antal lelkész, iskolaszéki elnök.

Felső-egyházmegye.

A dunaföldvári r. kath. népiskolánál egy önálló
tanítói állomásra pályázat hirdetik. Az állomás évi
javadalma: 400 forint a hitközség iskolai pénztárából.
Tanítási nyelv magyar. A pályázati határidő folyó évi
július 1. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. A
tanképesítési okmányokkal, keresztlevéllel és szolgálati
bizonyítványokkal felszerelendő pályaműveket a jel-
zett napig az iskolaszéki elnöknek kell benyújtani.

A lipovai róm. kath. kántortanítói állomásra május
15-ig pályázat hirdetik és 16-án délután lesz a választás.
Jövedelme: két szobából, konyhából, melléképüle-
tekkel álló lakás kerttel. Készpénz 190 frt, gabona 13
m. 98 kg., kukorica 14 m. 56 kg. A beltelekkel 8 hold
szántóföld. A 2 hold belteleket a község műveli. Urada-
lomtól 4 forint 20 kr. és 420 kg. kétszeres. Hat öl fa,
melyből az egyik tanteremre fűtendő. A szükséges malom-
fuarok. Tannyelv német-magyar. Kérvények ft. Schultz
Károly esperes urhoz (Német Márok) küldendők.

A pölöskei (Baranyam) róm. kath. kántortanítói
állomásra június 15-ig pályázat hirdetik. Jövedelme:
1. Telkes pároktól 1/2 buza és 10 kr., 70 pár. 2. Kis-
házsz-zselér pároktól 1/2 gabona és 10 kr., 48 pár. 3.
Szőlő-ajdonosoktól 4 itcze bor, 5 krba megváltható
350 itcze. 4. A községi pénztárból ismétlő iskolásokért
39 frt 40 kr. 5. Két öl keményfa az uradalomtól, a
község által megvágyva, behordva 6. Nagy halott után
bucsuztatással 1 frt, e nélkül 50 kr., kis halottonál fele.
7. 10 hold szántóföld és 2 hold rét. megmunkálva min-
denkép a község által, az adót is fizeti. 8. 9 hold föld,
melyet a tanító maga műveltet. 9. Minden telkes gazda
egy kocsis trágyát ad és a földre visz. 10. 4 fuvar ma-
lomba. Az egész pénzbe számítva 350 frt. Ebből 250
frt tisztán tanítói és 100 frt kántor fizetés. Lakás: 2
szoba, konyha, istálló, sertésöl és konyhakert 500 öl.
Tannyelv magyar, de jó a német nyelv birása is. Magyar-
Szék, plebánia. Rathmann Boldizsár, iskolaszéki elnök.

Rozsnyói egyházmegye.

A ragályi (Gömörm.) r. kath. kántortanítói álló-
másra május 10-re pályázat hirdetik. Jövedelme: a
hitközségtől készpénzben és természetben 250 forint,
államsegély 150 frt, stóla körülbelül 30 frt, korpólék
50 frt. Lakása most egy szoba, konyha, kert, de őszőlő
2 szobája lesz, mert új iskola épül most, a régi iskolá-
ban szintén szobája lesz. Kérvények a ragályi róm.
kath. iskolaszék elnökéhez küldendők. 3-3

A „Népnevelő” 12-ix számában hirdett lícei
kántortanítói állomásra — egyetlen pályázó sem jelent-

kezvén — május 31-ig újból pályázat hirdetik. Az
iskolaszék már nem kívánja föltétlenül a személyes
megjelenést, csak a fűszerelt kérvény benyújtását.
Karkalics Sándor plebános.

Szombathelyi egyházmegye.

Patafaiva róm. kath. főközségbeli tanítói álló-
másra 1898. évi május hó 12-ére pályázat nyitattik.
Javadalmazása: 1. lakás, gazdasági épület, házikert és
egy kis kert, 2. szántóföld és rét, 5 hold, kataszteri
becsü szerint 26 frt 34 kr., 2. készpénzben 100 frt 26
kr., 4. minden birtokostól, adó forintjához mérten liter
szerint fizetve, körülbelül 741 liter buza a 6 kr., 741
liter rozs a 5 kr. = 82 frt 40 kr., 5. minden családtól
30 kr., körülbelül 120 család után 36 frt, 6. hat öl puha
fa házhoz szállítva = 55 frt, 7. tandíj, körülbelül 100
tanulótól a 1 frt s körülbelül 40 ismétlőtől a 50 kr. =
120 frt, 8. a gróf Batthyányi alappól 10 frt 50 kr., 9.
harangozásért, ha a tanító elvállalja 25 frt. Összesen
455 frt 50 kr. Tannyelv: magyar-német. Folyamodvá-
nyok benyújtandók a rábakereszturi róm. kath. plebánia-
hivatalhoz (Vasm.). Rábakereszturon, 1898. április 24.
Martin Antal róm. kath. plebános, iskolaszéki elnök

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK

BUDAPEST, Garay-utcza 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.)
cs. és kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Leg-
olesőbb áron kiváló orgonákat szállítanak.
A czég 24 évi fennállása óta

630 új orgonát

épített, melyek közül 222 esik Magyarországra,
a többi Norvégiába, Németországba, Romá-
niába, Orosz-, Olasz- és Törökországba
szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros

Budapest,

II. ker., Lánchíd-utcza 5.

Iskolai hegedűk

3, 4, 5, 6 frttól 100 frtig

Kis bögök

8, 10, 12, 20 frttól 50 frtig

Nagy bögök

28, 30, 32, 40 frttól 100 frtig

Cimbalmok

35, 40, 80, 100 frttól 300 frtig

Dob két verővel

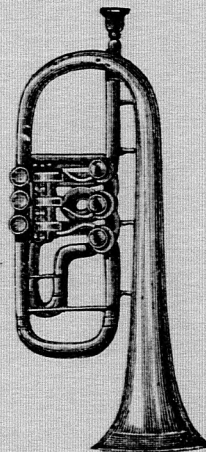
8, 10, 12, 16 frt

Jelzőkürt

3, 4 frt

Harmónikák elpusztíthatatlan
erős orgona-hanggal

2 frttól feljebb

== Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ==

Legalkalmasabb jutalomkönyvek az iskolai záróvizsgálatokra.

Anhi A. Falusi gyermekek könyve. Két képpel.) Ara kötve	— 40	angol vászonkötés 3 frt. Egész bőrkötés vörös metszéssel 3 frt 50 kr. Ugyanaz arany metszéssel 4 frt. Chagrin kötés arany metszéssel 5 frt. Igen finom borjubőr kötés	6.—
Aranka, vagy az alázatosság diadala a kevélység föl- ött. A francia eredeti V. kiadás után fordít- totta Gyuris Antal. A magyar fordítás II. ki- adása. Ara kötve	— 50	Officium Hebdomadae Sanctae. Nagyheti szertar- tások. (1 képpel.) Füzve 1 frt 20 kr. Egész angol vászonkötés 1 frt 60 kr. Egész bőrkötés vörös metszéssel 2 frt 20 kr. Ugyanaz arany metszéssel 2 frt 60 kr. Chagrin kötés arany metszéssel 3 frt 50 kr. Igen finom borjubőr kötésben	4.—
Baján Mihály dr. László főherceg élete és halála. Sok szép képpel. Diszes kötésben	— 60	A kettő egyben. Füzve 3 frt 20 kr. Egész angol vászonkötés 4 frt. Egész bőrkötés vörös metszés- sel 4 frt 50 kr. Ugyanaz arany metszéssel 5 frt. Chagrin kötés arany metszéssel 6 frt. Igen finom borjubőr kötés	7.—
G. Büttner Julia. Az édes mostoha. Képekkel. Ara kötve	1.—	Pontér Kálmán. Irodalmunk a milleniumig. Számos szép képpel. Ara diszes vászonkötésben	— 80
G. Büttner Lina. Testvérek vagyunk. Elbeszélés serdülő leányok számára. (Képekkel.) Ara kötve	1.—	Pokorny Emánuel. Színjátékok ifjúsági színpadra. I. kötet. (Tartalma: A vértanu család. — Morus Tamás.) Ara kötve	— 80
Demény Dezső. Vallásosság és kincsvágy. Ifjúsági elbeszélés Mexico meghódítása idejéből (Képek- kel.) Ara kötve	1.—	II. kötet. (Tartalma: A padlásszobában. — Az örökség. — Inkognitó. — Az igazgató úr. — A fogadás.) Ara kötve	— 80
Dorsey Anna. A lelkiismeret, vagy Brooke Mari megpróbáltatásai. Amerikai elbeszélés. Fordi- totta Gyuris Péter. (Három képpel.) Ara diszes kötésben	— 80	Pongrácz Julia báróné. A női erények legszebb virágai. Világba lépő leánykák számára. Ara kötve	1.—
Fullerton Georgina. Lady — Laurenczia. Elbeszélés a japán életből. Dr. Hurter Frigyes németje után ford. az esztergomi papnövédeké magy. egyháziródmű iskolája. Több képpel. Ara diszes kötésben	1.20	Prónay Antal. A kis Jézus. (Számos szép képpel.) Ara kötve	1.10
Hasznos mulattató. Gyűjteményes ifjúsági kiad- vány. Képekkel. Diszes vászonkötésben	— 80	Seeburg József. Egyiptomi József. A mi kedves Üd- vözítőnk Jézus Krisztusnak megragadó előképe. A fűző esztergom egyházmegyei hatóság jóváha- gyásával. (4-r., 27 l. és 12 színnyomatu kép) Ara kötve	1.20
Hasznos olvasmányok az ifjúság számára. Képek- kel. Ara diszes vászonkötésben	1.—	Sötét napok. A három árva. Elbeszélések az ifju- ság számára. (Képekkel.) Ara kötve	— 80
Hattler-Tóth. Virág-okor a katolikus gyermek- kertből. Számos képpel. Ara diszes kötésben	— 80	Szabó Imre. A falu őrangyala. II. kiad. Ara kötve	— 70
Ifjúsági könyve. Elbeszélések és költemények Ara kötve	1.—	Szabó István. Száműzött leánya. A — Füzve	— 20
Ifjúsági olvasmányok. Képekkel. Ara kötve	1.—	Sziklay János. A torony története. Kincs István. Gonosz idők. Elbeszélések az ifjúság számára. (Képekkel.) Ara diszesen kötve	— 80
Ifjúság öröme. Az —. Mulattató és tanulságos ifju- sági olvasmányok kath. fiú- és leánygyermekek számára. Egyszerű kiadás. Öt kötet. Ara fél- vászonkötésben kötetenként	— 80	Tanulságos olvasmányok az ifjúság számára. Képekkel. Kötve	— 80
— — — — — finom kiadás. Öt kötet. Ara vászon dísz- kötésben egyenként	1.20	Tárkányi Béla. Szent Ének-füzér. Kötve	— 20
(Az ifjúság öröme: minden kötete önálló egészet képez.)		Tárkányi Béla. Lelki Manna, imádságos és éne- kes könyv a ker. kath. ifjúság számára. Kötve: A) vászonkötés fekete nyomással	— 35
Karácsonyi képeskönyv jó gyermekek számára. Fes- tette Dieffenbach Lénárd. Magyar szövegét írta Rosty Kálmán S. J. (4-r. 16 színnyomatu lap.) Ara kötve	1.20	B) — — — — — színes nyomással	— 50
Két fiú története. Elbeszélés. (Két képpel.) Ara ..	— 25	C) bőrkötés, arany metszéssel	— 80
Kincs István. A testvérek. Ifjúsági elbeszélés. 2 kép- pel. Ara kötve	— 40	— — — — — Ugyanaz, Bogisich Mihály hangjegyeivel. Ara vászonkötésben — 50, bőrkötésben 1.—, finom chagrin-bőrben arany metszéssel	1.30
Kincs István. A vadon gyermeke. Ifjúsági elbe- szélés. 2 képpel Ara kötve	— 40	— — — — — Kis Lelki Manna. Énekeskönyv a legkisebb tanulók számára. Kivonat a Lelki Mannából. Ara kötve	— 12
Kisfaludy Árpád. Levelek hugomhoz az olvasásról. Ara füzve	— 60	A Tárkányi-féle imakönyvek a zsenge és a serdülő ifjúság- nak legmegfelelőbbek és legolcsóbbak széles e hazában	
Díszes vászonkötésben	1.—	Vaszary Kolos. A várnai csata. Füzve	— 50
Levelek az első szent áldozás után. Franciaából ford. Stadler Endre. Ara félvászonkötésben 25 kr. egész vászonkötésben	— 40	Wiseman—Urbanek. Az örök lámpa. Elbeszélés. Félvászonkötésben — 25, egész vászonkötésben	— 40
Dr. Lőrincz Gyula. A magyar történet századai. Számos szép képpel. Diszes vászonkötésben	— 80		
Márta naplója. A női ifjúságnak ajánlja a Szent- István-Társulat. Ara	1.20		
Milleniumi emlékkönyv. Sok szép képpel. Ara kötve	— 80		
Officium Divinum. Kálauz a keresztény kath. mag- án- és nyilvános isteni szolgálatra. II. átdolgo- zott kiadás. (4 képpel.) Ara füzve 2 frt. Egész			

Az itt felsorolt könyvek mind a

Szent-István-Társulat kiadásában (Budapest, IV. ker.,
Királyi Pál-utca 13. sz. a.)
jelentek meg és szerezhetők be.

Budapest, Buschmann F. könyvnyomdája (Harisch-bazár).